

Latweefchu Awises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummiffiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 30. Zettortdeenâ 26tâ Juhli 1828.

No Jelgawas 23schâ Juhli deenâ.

Zaur weenu tam augsti walddamam Senah-
tam dohtu wissaugstafu Keisera pawehleschanu
no 8tas Juhni deenas schi gadda tas Kanzleris
un basnizas teefas preefschneefs Baron August
von Sireks par Kursennes wirsteeffas preefsch-
neefu un winna weeta tas Sehlpils wirspils-
kungs Gotthard von Bistram par Kanzleri irr
eezeltâ tappis.

Muhsu widdû us plawahm gan Deewa fweh-
tibu zerream, bet nu tas leelas ruhpes maksa,
fawu feenu faufu fanemt; jo wiffâ Juhli meh-
neschâ reitti weena deena bes lectus pahrgahje
un 19tâ un 20tâ deenâ weenâ lihshanaâ tâ lihje,
ka wiffas uppes apfahrt pahrapludde un dauds
feena un rudsu ar uhdeni aisgahje. No tahm
feena tuppahm us frohnaplawahm (weidehm)
starp driifses un leeluppes tikkai tohs wirsgallus
warr redseht un dauds weetahm ar laiwahm pehz
feena un rudseem pakkal jabrauz un ar dakscheem
irr jaishweijo. Tâ ar lohpu ehdamaju scho gaddu
wehl leetaks truhkums rahdisees, ne ka pehrnaja
gaddâ. No rudseem, fo jau winnâ neddelâ
eefahje plaut, tee stattiini ismirkst un graudini
isbirst. Wakkar wajjadseja muhsu leeluppes tilti
isneemt un par to eelu us pilli uhdens pahrlaipu
eet. Teem kas aisbraufuschi juhrmallâ masga-
tees, ta flapja laika dehl arridsan mas preeka
buhâ bijs. Wehl arri dsirdam no Slohles, ka
weena wilkumahte, kas eefsch Ufferzeema fawu
midfi turr un paschâ deenaswiddû Dhsolimu
mahju sehtâ pee Leeluppes, 5 werstes no Bul-
deru muishas us Raugaru puffi eelaufusees un
fawu laupijumu aisnesse, tohs fungus, kas tur
masgajahs, lohfi sabaidija, tâ ka gaspaschas ne
drihkt apfahrt zeerecht un mahtes fawus behrnus

ne lauj no namma atkahptees, no bailehm, ka
wilku rihklê ne eestreen. Kaut jelle wiffi meddi-
neeki faweenotohs, tahdus swehrtis isphohstih,
kas tik dauds ffahdi un nelaimi padarra!

No dauds weetahm Kursemmê ka Widsemme
dsirdam, ka kruffa laukus apdausejusi un ka us
dauds muishahm Widsemme pee sirgeem ta
trumma fehrga (Beulenseuche)- rahdahs, ir
daschâs weetas lohpusfehrga. Eefsch Kursennes
paldees Deewam ta lohpusfehrga irr mittejusees,
un tadehl ta Gubernementes waldischana no 6tas
Juhli deenas irr likkusi sluddinaht, ka pehz tahs
sinnulaischanas tahs Dakteru teefas no 16tas
Merza deenas, wiffas tahs lohpusfehrgas dehl
dohtas pawehleschanas irr atzeltas un ta lohpu
pahrdohschana atkal brihw laista, bet ka tomehr
tahm pilskunga teefahm no Dohbeles, Zilukstes
un Zalsenes, kurrâ aprinkî ta lohpusfehrga bijusi,
tohp usdohts, us schahm weetahm arweenu zeeti
wakteht un kad ta wiffmasaka sihme no schihâ
fehrgas atkal no jauna rahditohs, bes peenah-
kamas simudohschanas, arridsan tuhliit pee ta
peederriga aprinka daktera un ta Gubernementes
lohpu ahrsta padohmu mekleht un tai Dakteru
teefai par to sinnu atlaist.

Eefsch Moskawas pilsehtas tanni 26tâ Juhni
deenâ pulkstien 4 pehz pufsbeneas breefmiga
wehtra fazehlfusees, siiprs lectus gahsehs semmê
un bahrgs pehrkons spehre un ruhze apfahrt, ka
tee wiffwezzaki zilweki fawu muhschu to naw
peedsihwojuschi. Gan ne weens namma jumts
wessels palikke; tee krusti no dauds basnijahm
tappe falohziti woi pagallam aisnessti probjam,
sehtas apgahstas, lohki eefsch dahrseem un zell-

mallahm nolausti un tee leelafi ar wiffahm fak-
 nehm no semmes islausti. Ar wehtru leetus ar
 straumehm nolihje un pulks lohgu tappe fadrup-
 pinati. Wehl wiffu ffahdi ihsti ne finnam, to-
 mehr pehz to leelu pulku nammu, kas bes jum-
 teem un ar fadraggatahm fpahrehm stahw, ta
 ffahde ne warr masa buht. Lihbs scho wehtras-
 laiku arween tahds karstums bij, ka eeksch faules
 35 grahdes rahdija.

No wahzu awisehm.

Weens augstais kerra kungs kahdureis zittu
 fungu farunnajahs, un schis wiffada wihsē, un
 fehkehrfu fehkehrsam prassidams, mehginaja, woi
 newarroht no ta leela generala isdabbuht, kas
 gan notiffocht, jeb kahds padohms tam effoht?
 Nihlais draugs, atbildeja schis kerra kungs, fo
 juhs tē darbojeetees? Es jums faku,
 ja tas warretu buht, ka manni matti
 galwas wirfū sinnatu, kahdas boh-
 mas galwas eekschā, es tohs tuhliht
 liktohs gluschi nozirpt. Tā tappe neleetis
 prassitais jauki atraidihis.

— 3.

Italijas semmē dsihwo weens meitischkis no
 40 gaddeem, Anna Garbero wahrda, kas nu
 jau pufstreschu gaddu apkahrt, itt nekahdu bar-
 ribu baudijis. Schi Anna isfkattahs, ka fauli,
 ar ahdu apwiltti, tiffai winnas gihmis ka pee
 zitteem zilwekem. Ta ne dahwanas, ne naidu
 ne peenemm, un zaur ruhpiгу wakteschamu irr
 atrasts, ka tē ne kahda krahyschana newaid.
 Kad par kahdeem mehnescheem Deewa-maifi
 dabbuja, tad ar leelahm mohkahm to warreja
 noriht, un trihs deenas pehz ta stiprā schnaudseja
 flimma gulleja.

— 3.

Mihli Awihschu lassitaji!

Prachtigi zilweki newaid ar meeru, kad to
 ween sunn, kas taggad, jeb muhsu laifōs, irr
 un notee; teem arri patihk sinnaht, kas wezzōs
 laifōs bijis un notizzis irr. Tee newaid ar

meeru, kad sunn, ka tanni semmes-gabbalā woi
 tautā gahjis, kurrāi paschi peekriht; tee arri
 gribb sinnaht, ka zittahm tautahm un semmehm
 klahjees irr, un tapehz prahta zilweki labpraht
 stahstus klausa, kas teem rahda, ka zittōs laifōs
 pasaulē gahjis, kahdi kungi un kehnini waldbju-
 schi, kahdi karri bijuschi, kahdi zitti notiffkumi
 gaddijuschees, un ka wijs ar laiku tā tappis, ka
 taggad to reds.

Vapreefsch klahjahs, to no paschas tehru-
 semmes sinnaht, un pehz no zittahm tautahm un
 walstim. No Kursemmes mehs dabbusim
 jauku stahstu-grahmatu, kurrā warrehs wiffu
 redseht, kas tē lihbs scho baltu deenu notizzis
 irr — us scho grahmatinu gaibeet ittin drohschi,
 tā buhs ffohlās, ka mahjās walkajama. Bet
 mehs Kursemmeeke arri appafsch Kreewu-
 Keisera waldischanas stahwam; tapehz klah-
 jahs arri sinnaht, ka ta leela Kreewu tauta un
 walsts irr zehlfusees, kahdi waldbineeki tē waldb-
 juschi un kahdi laiki tē bijuschi. Par to tad arri
 no weena latweeschu-drauga un mahzitaja irr
 grahmatina farakfita. Pirins ka schi taps ih-
 paschi druffkata, jums no Kreewu tautas
 stahsteem jau buhs awisēs dabbuht lassih;
 kattrā lappā pa gabbalu; jo mehs juhs gribbam
 ne ween pee tahdas gudras sinnaschanas zaur
 lassischanu eeraddinahht, bet arri paschi redseht,
 ka jums tahdi

Stahsti no Kreewu walsts un tautas
 patifs, un pehz, kad ffohlās zelsees, tad schee
 stahsti kassim taps ihpaschā ffohlu grahmatā
 nodruffkati. Schee stahsti buhs jums eeksch
 feschahm nodallahm isteikti, un mehs wehlam,
 ka jums tee ittin kofschī patifku, un ka daudi
 juhsu starpā zaur teem prahtā nemtohs.

— 3.

Behrens un speegelis.

Behrensich audsis tumshās mahjās,
 Muischā tappe. Wrihnumi!
 Speegeli
 Ceraudsijs brahliti,
 Tam ka beedris preekschā stahjahs.

Ohttram pirmaf patift gahda;
Tomehr tudal islizzees
Apffaittees,
Ka tam ohtrais prettmehjees
Schfihbu mutti winnam rahda.

Schfihbu mutti pretti dabbu,
Uplam tudal dusinojahs,
Klahdewahs
Piftaks ohttram parahdahs,
Draud tam eezirst plifki labbu.

Ohtrais atfal pretti draud;
Kadehl ahr no prahda schis
Peeftrehjis
Zehrt; bet rohku fassittis,
Mahti sauz, un gauschi rauda.

Mahte peeftreen, behrnu jauta,
Noslaut winnam affaras.
Kad nu tas
Mihligi pehz brahli prafs',
Zeeft tam atfal spehle lauta.

Memmina nemm aisdwebb winnu
Preekschâ gaischam speegelim,
Kahda schim
Labbak eedoht brahlitim
Kahdu saldu muttitinu.

Ohtrais wiffu prettidewis
Utrahd drauga gihmiti.
Ze nu schi
Sawu behrnu firfnigi
Peespeedusi klahft pee fewis,

Winnam teize: „Behrnia leezi
Scheitan jauku mahzibu
Wehrâ tu,
Kâ pahr kam' un labbumu
Nismaksahs no zitta teezi.

Q — r.

Teefas fluddinafchanas.

Pawehleschana tahs Keiseriffkas Gohdibas, ta
Patwalbineela wiffu Kreemu u. t. j. pr., no Kur-
semmes Gubernementes waldischanas, wisseem par

finnu. Zebfchu katrs prahfigs un apdohmigs zilweks
atfihst, ka tas, kas pee sawas dshiwibas un pee teem
wesseleem lohzeleem, fo Deews winnam bewis,
flahdi darrahs un tohs tihschi eewaino un samaita,
prett sawu schehligu radditaju un debbestehwu lohti
apgrehkojahs, tomehr daschi tahdi besdeewigi rohnahs,
kas gribbedami no saldatu deenesta atrautees, zaur
eewainoschanu un samaitaschanu sawu wesselu loh-
zefku, few paschus nederrigus darrahs us schahdu
deenestu. Bet tahdi sawa pahrgrohsita prahda paschi
lohti peewikkahs. Jo tas augsti walddams Senahs,
gribbedams ikkatru no tahdas besdeewibas jo wairaf
nobeedinah, to pawehleschanu irr islaidis: ka par to
zilweku, kam peenahkaks saldatos eet, lai semneeks
jeb birgeris buhtu, un sawu meesu jeb winnas loh-
zefkus ar scho padohmu samaitajis, ka nederrigs taptu
us karra deenestu un no rekrufschu buhschanas dohma-
jis atrautees, par schahdu noseegumu, kad wehl par
saldatu derr, par saldatu, jeb kad nederrigs plinti nest,
par kalpu pee ohresratteem paleek, kad tas papreeksch
trihis reis zaur spizrihkstehm no 500 saldateem buhs
gahjis, bet kas zaur leelaku eewainoschanu us katru
deenestu nederrigs tappis, tahds ar pletti aschi grai-
sams un tad zauru muhschu pee galeeru-kuggu jeb
ffanstu darbeem nodohdams.

Kad nu ta Kursemmes Gubernementes waldischana
schahs ufases ta augsti walddama Senahs no 177as
un 30as Nowembera deenas pehrnaja gadda wisseem
par finnu un wehranemschanu pasluddina, tad winna
arridsan turkshah par waijabsigu turr, schihis lectas
dehl pawehleht:

- 1) Kad no kahda Dakteru teefas lohzele ta eewai-
noschana apstattita un zaur polizeies teefahm no
24 leezineekeem no pagasta wihreem pee teem
semneekeem un no 12 leezineekeem no birgereem
pee teem pilfchtu landim ismekleta un isteesata,
tahd schahs polizeies teefas sawu nospredumu
tam Kursemmes Zivilgubernatora kungam par
apstiprinaschanu preekschâ zell un kad ta notifikusi,
to wainigu us rekrufschu kommissijit nodohd.
- 2) Bet kad tik dands leezineeki newaid un zittas pa-
rahdischanas rohnahs, tahd tahm polizeies teefahm
papreeksch gan wifs flaidri jaismekle, tomehr tee
teefasbraksti lihfs ar to apshufsetu, dehl tahlafas
ismekleschanas un nospreeschanas, us preederrigu
kalku teesu irr janoraid, fur tad pehz likkumeem
ta leeta tohp isteesata un pabeigta.
- 3) Ka par katru, dehl eewainoschanas noteesatu zil-
weku, tai pilfchtas jeb pagasta draudsei, kam
pederr, rekrufschu kwittanze taps eedoht.

Pehdigi wehl tahm pilskungu teefahm wisseem semmes laudim par pamahzischanu zaur pagasta teefahm irr sinnamu jabarra, kahda breefmiga strahpe us schahdu eewainoschanu sawas paschas meefas irr nolikta, lai tadehl no ta swehta peeklahjuma, sawu tehwu semmi pahrstahweht ne atraujahs un pehdigâ nelaimê ne eekriht.

Selgawâ pilli 17tâ Janwara 1828.

Karra= un Generalgubernatorâ Marki Paulucci.

(S. W.) Kursemmes Ziwigubernatorâ C. von Brevern.

F. Ebeling, waldischanas rãhts.

A. Weitler, waldischanas affefferâ.

(Nr. 1449.) W. Diederichs, waldischanas siftehrâ.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs u. t. j. pr., no Zukumes aprinka teefas tee nesinnami mantineeki ta nelaika draudses fohlmestera Melchior Wolff, kas bes nosazzischanas par sawahm atlikkuschahm mantahm Wez=Uuzê irr nomirris, pehz ta S. 124 tahs Kursemmes semneeku likkumu grahmataâ, wiffi un jebkurri, kam pee winna atlikkuschahm mantahm kautkahdas teefigâs mekleschanas un prassischanas buhtu jeb buht dohmatu, scheid tohp saazinati, lai tee lihds 3schu Juhli 1829, kas par to weenigu un isflehgschanas terminu par usdohschanu irr nolikts tappis, woi paschi, woi kur wehlehts zaur teefas geldigu weetneeku, arridsan kur waijadfigs ar aistahwetaju un pehrminderu preeksch scho aprinka teefu atnahk, sawas prassischanas un mekleschanas pee tahm peeminnetahm atlikkuschahm mantahm peeteiz un ka peenahkãhs parahd un tad sagaida, kas pehz likkumeem taps nospreests, bet it ihpaschi, kad tas isflehgschanas galla wahrds taps sluddinahs. Ur to fewischku pamahzischanu, ka tee, kas ar sawahm mekleschanahm ne buhs

peeteikuschees, pagallam taps isflehgti un teem muscham kluffu jazeesch. Ko buhs wehrâ nemt!

Jslaisis Zukumes aprinka teefâ ztrâ Juhli 1828. 1
(L. S. W.) Landsberg, meera teefas fungâ.
Siftehrs George Paul.

* * *

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs u. t. j. pr., no Zukumes aprinka teefas scheid tohp sinnams darrihts, ka 16tâ Augusta schi gabda eeksch Wez=Uuzes tahs atlikkuschas mantas ta tur nomirruscha zitkãrtiga draudses fohlmestera Melchior Wolff, prohti lohpi, mahju putni, gultu drahnas, grahmataâ, istabas= un fainneeku=leetas, tam wairakfohlidaman, kam tuhli jamaksa, uhtropê taps pahrdohãas.

Zukumê ztrâ Juhli 1828.

(L. S. W.) Landsberg, meera teefas fungâ.
(Nr. 367.) Siftehrs Paul.

Zittas sluddinafchanas.

Dohbeles aprinka=teefas ruhme taggad eeksch ta zitkãrtiga alwuleijeja Feldmann nanima, eeksch Kãnnigshera eelas, 4tâ Kwartihrà Nr. 116, schkehrsam prett to zitkãrtigu teefas ruhmi irr pahrzelta. Selgawâ 10tâ Juhli 1828.

* * *

Tas tirguâ, kas tuhli pehz Mahras debbesbraufschanas Dischâ Wirbê tappe turrehts, turpma 30tâ Augusta deenâ taps turrehts.

* * *

Dischâ Wirbê, pee Sahbeles, kalkis no wifslabbafafortes par 2 sudr. rubeleem par lasti irr dabbujams. 1

* * *

Weens frohgâ us to zellu no Dauffes us Keepajm no 1mas Oktobera mehnescha deenas us renti irr isdohdams; to tuwaku sinnu par scho frohgu eeksch muischneeka Blankenfeld muischas warr dabbuht.

Blankenfeld 3schâ Juhli 1828.

1

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Kollegienrath, Prof. Dr. G. Paucker, an Stelle des Censors.

No. 312.